

OIP NI 3 – 6. 4. 2020

Guten Morgen in der vierten Woche des Fernunterrichts! ☺

Wie geht's? Noch immer gut? Schön! ☺

Upam, da ste predelali sredino snow – kot rečeno, ni bila nova, saj ste lahko črpali iz že usvojenega znanja iz preteklih mesecev.

Rešitve (1. 4.)

12a) - 1c, 2e, 3g, 4f, 5a, 6b, 7d 12b) –
sitzen, steht, steht, stehen, steht, hängen, liegt

(opomba: sitzen in liegen sta v pomenskem smislu dokaj podobna, pri sitzen rečemo, da nekaj leži (bolj nizka, podolgovata stvar), stehen pa, da »stoji«, ponavadi nekaj bolj visokega, pokončnega ...)

Danes boste še malo utrjevali pridevniške končnice, naredili vajo slušnega razumevanja in ponovili krajevne predloge. To so naslednje naloge v DZ:

47/11, 48/12, 49/13

Posnetek za nalogo 12 se nahaja v interaktivnih gradivih ali na povezavi:
<https://vocaroo.com/gptEPZi8Lmc>

Do sedaj sta se mi oglasila eden učenec in ena učenka iz skupine. Želim, da tudi ostali malo poslikate zvezke (da vidim, da pridno delate), in sporočite še kaj lepega ☺ Pričakujem vaša sporočila.

Bis Mittwoch!

SLOVENŠČINA – 9. razred šol. leto 2019/2020

Pozdravljeni, devetarji!

Nov teden je pred nami. Hvala vsem za četrto kitico Murnove pesmi – super vam gre. Ostale pa čakam in čakam in čakam – to se strokovno imenuje mnogovezje. Ampak meni je tole čakanje že brezvezno. Torej, torek, 7. 4., je rok, ko bodo vse naloge pri meni – hura za tiste, ki jih pošiljate redno in sproti. Vse dobro ☺. Justina Husu

NAVODILO:

V zvezku pusti prostor za naslov.

Za uvod napiši v zvezek kratko razmišljanje (To ne more biti ena poved.) na trditev ŽIVLJNEJE NA KMETIH JE LEPŠE KOT V MESTU. Ne pozabi utemeljevati svojih mnenje.

Sedaj napiši naslov **Josip Murn Aleksandrov Kmečka pesem.**

Preberi pesem. Pri neznanih besedah si pomagaj z razlago v berilu ali s SSKJ.

Naredi raziskujmo besedilo 1, 2 – dodatno * 3 in 4 – ter Potujmo v svet književnosti.

Naredi miselni vzorec o Josipu Murnu Aleksandrovu.

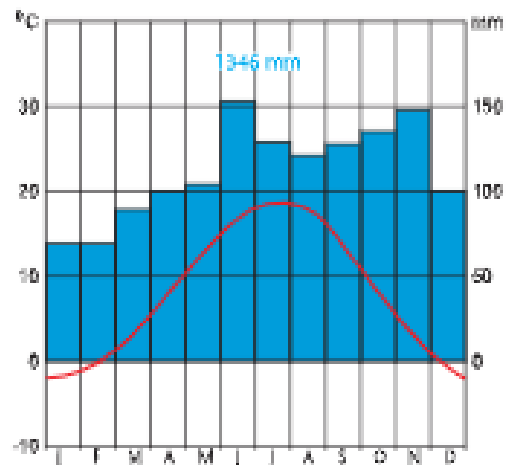
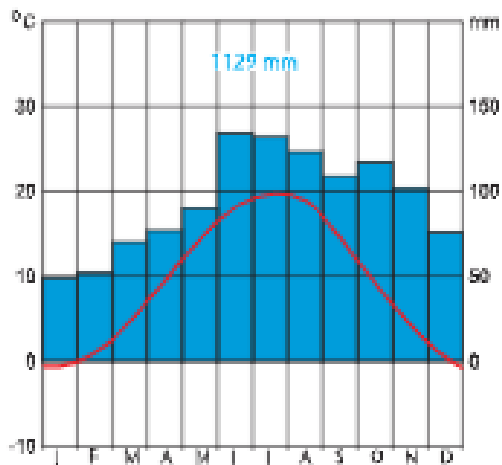
To je to in če verjamete ali ne, ničesar vam ni treba pošiljati. ☺

V zvezek zapiši naslov, prepisi besedilo, ki je v okvirju in reši naloge.

1. PODNEBJE

Zaradi nižjih nadmorskih višin je podnebje manj ostro, kot v Alpskih pokrajinah. Prevladuje **zmerno celinsko podnebje**, nekateri najvišji predeli hribovij pa imajo **gorsko podnebje**.

NALOGA: Eden od klimogramov prikazuje temperature in padavine na Brniku (nmv 364), drugi pa temperature in padavine v Celju (nmv 244). Poišči oba kraja na zemljevidu Slovenije in analiziraj klimograma. Na črto pod vsakim napiši, za kateri kraj gre. V analizi upoštevaj viške in nižke temperatur in padavin (koliko, kdaj se pojavlja), letno količino padavin.

Analiza:

2. ZAHODNO PREDALPSKO HRIBOVJE (učb. 101, 102)

NALOGA:

a) s pomočjo zemljevida Slovenije določi geografski položaj Zahodnega hribovja. (na severu meji..., na jugu meji..., na vzhodu meji..., na zahodu meji...)

b) iz učbenika izpiši reliefne in kamninske značilnosti tega območja.

3. VZHODNO PREDALPSKO HRIBOVJE (učb. 102, 103)

NALOGA;

a) a) s pomočjo zemljevida Slovenije določi geografski položaj Vzhodnega hribovja. (na severu meji..., na jugu meji..., na vzhodu meji..., na zahodu meji...)

b) iz učbenika izpiši reliefne in kamninske značilnosti tega območja.

Rešitve DL 6

Reliefna enota (hribovja, prisojna pobočja, kotline, doline)	Družbene značilnosti (tipi naselij, tip gospodarstva)
<i>Dno dolin in kotlin</i>	<i>Gručasta naselja; storitvene dejavnosti in industrija</i>
prisojna <i>pobočja</i> in uravnave	prevlada zaselkov in <i>samotnih</i> kmetij
predalpska <i>hribovja</i>	v ospredju sta živinoreja in izkoriščanje gozda
predalpske kotline in večje <i>doline</i>	v ospredju so <i>storitvene</i> dejavnosti in industrija

TEMA: OBDELAVA PODATKOV

ENOTA: Poskus, dogodek, izid

Navodila za delo na daljavo:

Poudarjena navodila pomenijo, da bi jih lahko upoštevali in uspešno opravili VSI učenci.Podčrtana navodila pomenijo, da bi jih lahko upoštevalo in uspešno opravilo večina učencev.

Navodila z oznako * pa pomenijo, da naloge z navodili uspešno rešijo učenci, ki želijo več.

1. V zvezek si zapiši temo, enoto in datum 6. 4. 2020.
2. Odgovori na vprašanji, ki sta zapisani v učbeniku na strani 213 s polno povedjo.
3. Izpolni naloge delovnega lista samostojnega pridobivanja nove snovi v zvezek – brez fotokopiranja delovnega lista.
Odgovore zapiši s celimi povedmi.
Dopolnilne naloge prepisi in dopolni.
Pomagaj si z učbenikom na straneh 213, 214 in 215.

1. Kakšna morajo biti pravila, po katerih izvajamo poskus?
2. Kaj je poskus?
3. Kako označujemo dogodke?
4. Koliko različnih možnih dogodkov je možnih pri metu igralne kocke?
5. Opiši oziroma predstavi vsaj en (lahko več) nemogoč dogodek.
6. Kako imenujemo pojav, ki se pri izvajanju poskusa lahko zgodi?
7. Eden od možnih dogodkov imenujemo izid ali _____.
8. Dopolni preglednico, ki jo prerišeš (ravnalo, svinčnik) in dopolniš v zvezek.

Vrsta dogodkov	Kaj pomeni?	Primer	Verjetnost
		Če bi imela igralna kocka na vseh šestih ploskvah šest pik, potem bi vedno po vsakem metu kocke pokazala vrednost 6.	
	Se ne zgodi ob nobeni ponovitvi poskusa.		0
Slučajen dogodek			Med 0 in 1.

4. Igralno kocko vrzi dvajsetkrat in si vsakič zapiši vrednost, ki jo je pokazala kocka. Rezultate uredi od najmanjše do največje vrednosti, določi aritmetično sredino, modus, mediano, *1. kvartil, *3. kvartil, *medčetrtnski razmik ter *nariši škatlo z brki.
5. Pošlji svoje celotno reševanje glede vseh podanih navodil isti dan do 13.30 ure v pregled učitelju na elektronski naslov andrej.prah@os-smihel.si.
Učitelj si bo zabeležil, kdo je dejansko reševal in kako. Izpolnjevanje nalog bomo preverili tudi v šoli (če bodo za to pogoji in razmere).

Rešitve 12. ure:

212/9.

a) $\bar{x} = 5,66$ m Mo = 6,25 m in 7,3 m Me = 5,8 m

b) 1. kvartil: 4,45 m 3. kvartil: 6,8 m medčetrtnski razmik: 2,35 m

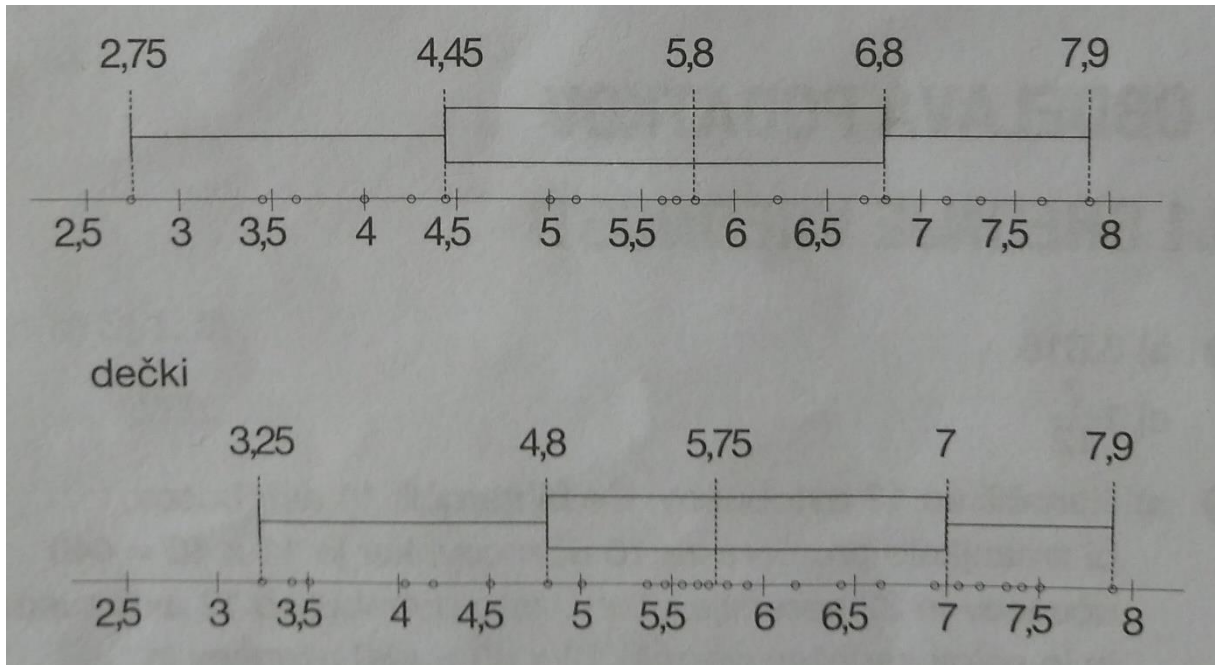
c) $\bar{x} = 5,76$ m Mo = 4,20 m in 7,5 m Me = 5,75 m

č) 1. kvartil: 4,8 m 3. kvartil: 7 m

medčetrtnski razmik: 2,2 m

d) Podatki so bolj razpršeni pri deklicah.

deklice

V Novem mestu, 3. 4. 2020.

Učitelj matematike:

Andrej Prah

6. 4. 2020 KEMIJA

nadaljevanje Poglavlje: Kisikova družina organskih spojin – **ESTRI (U: str. 68-69)**

Opozorilo pri točki 4 – poimenovanje estrov: V učbeniku so pri zapisu primerov estrov uporabili kombinacijo racionalne in strukturne formule. Običajno za zapis uporabimo le eno izmed formul. V tem primeru so zgolj poudarili estrsko skupino (oz. estrsko vez).

ZAPIŠI V ZVEZEK

7. Nastanek estrov

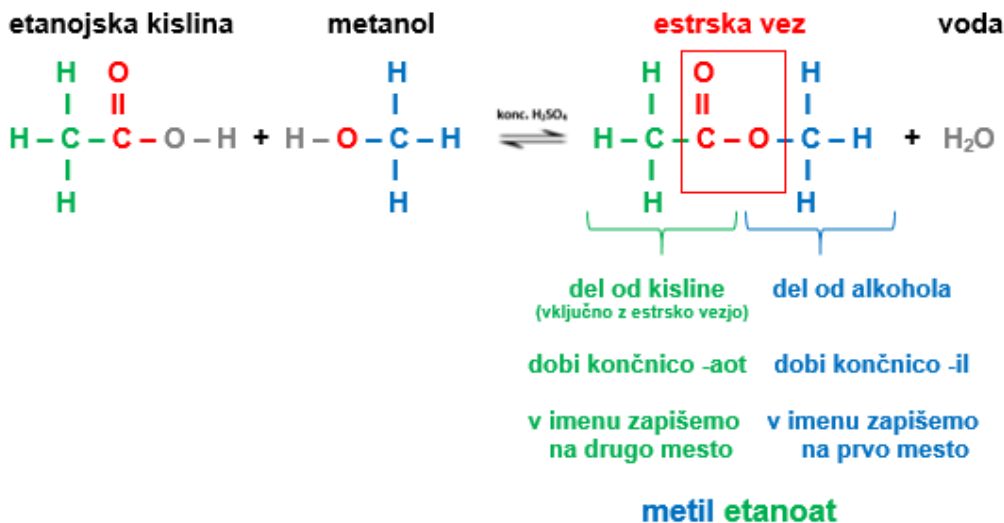
→Napiši, kako oz. pri kateri reakciji lahko nastane ester. Napiši, kako imenujemo reakcijo nastanka estra. Kateri produkt poleg estra še nastane pri tej reakciji?

→Pri reakciji nastanka estra običajno uporabljamo katalizator. Napiši ime in formulo katalizatorja ter napiši značilno vlogo te snovi pri reakciji.

→V zapisu reakcije enačbe nastanka estra uporabljamo dvosmerno puščico \rightleftharpoons . Napiši pomen takšne puščice in pojasni izraz ravnotežna reakcija.

→Napiši splošno besedno enačbo za reakcijo nastanka estra.

→V učbeniku si oglej primer reakcije med etanojsko kislino in metanolom. Primer prepisi v zvezek (uporablaj barve).

(Opomba: Skupina atomov -OH iz kisline se združi z atomom -H iz alkohola v molekulo vode.)

Na tem primeru je še enkrat prikazano pravilo za poimenovanje estrov – poiščemo kislinski del in alkoholni del estra – osnovnemu korenu imena kislinskega dela dodamo končnico -oat, osnovnemu korenu imena alkoholnega dela pa končnico -il – na prvo mesto zapišemo del imena, ki izhaja iz alkohola, na drugo pa del imena, ki izhaja iz kisline – torej križno.

→Napiši splošno enačbo reakcije estrenja.

Vaja

→ Zapiši enačbo za kemijsko reakcijo estrenja med metanojsko kislino in etanolom.

Iz imena estra lahko sklepamo, katera karboksilna kislina in kateri alkohol sta reagirala, da je nastal ester.

Še nekaj zanimivosti iz sveta kemije – Kemija okoli nas...

VONJ	KARBOKSILNA KISLINA	ALKOHOL	ESTER
<i>banana</i>	<i>etanojska kislina</i>	<i>pentanol</i>	<i>pentil etanoat</i>
<i>ananas</i>	<i>butanojska kislina</i>	<i>etanol</i>	<i>etil butanoat</i>
<i>črni ribez</i>	<i>metanojska kislina</i>	<i>metanol</i>	<i>metil propanoat</i>
<i>jabolko</i>	<i>butanojska kislina</i>	<i>metanol</i>	<i>metil butanoat</i>
<i>malina</i>	<i>butanojska kislina</i>	<i>pantanol</i>	<i>pentil butanoat</i>
<i>hruška</i>	<i>etanojska kislina</i>	<i>propanol</i>	<i>propil etanoat</i>
<i>rum</i>	<i>metanojska kislina</i>	<i>etanol</i>	<i>etil metanoat</i>

Preglednica: Kemijska zgradba in imena posameznih estrov iz vsakdanjega življenja

Utrjevanje

→ Zapiši enačbo za kemijsko reakcijo nastanka estra s tvojim najljubšim vonjem iz preglednice.

DODATNO ZA VEČ – ZAPIŠI V ZVEZEK

8. Hidroliza estrov

Reakcija estrenja je ravnotežna reakcija. S spreminjanjem reakcijskih okoliščin lahko ester pretvorimo nazaj v karboksilno kislino in alkohol.

Reakcijo razkroja estra z vodo na karboksilno kislino in alkohol imenujemo hidroliza estra.

Hidroliza estrov poteče ob prisotnosti močne kisline ali encimov.

(Če hidroliza poteka ob prisotnosti baze, reakcijo imenujemo umiljenje, pri čemer nastane sol karboksilne kisline (milo) in alkohol (obravnavano kasneje).)

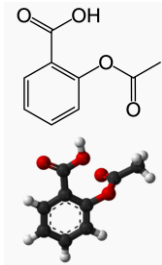
Zanimivost: Hidroliza estrov poteka tudi v našem telesu – encimi prekinejo estrske vezi v zaužitih maščobah.

Reši: DZ, str. 79: nalogi 2. in 3.; str. 80: naloga 10.

ZA VEČ reši: DZ, str. 81: naloga 11.

Še nekaj zanimivosti iz sveta kemije – Kemija okoli nas...

Estri ne nastajajo samo pri reakciji med organskimi kislinami. Lahko nastanejo tudi pri reakciji estrenja z anorgansko kislino. Eden od primerov je ester dušikove kisline in alkohola glicerola. Ta ester z imenom nitroglicerol je ob koncu prejšnjega stoletja leta 1866-67 odkril Alfred Nobel in ga v kombinaciji z drugimi snovmi uporabil za proizvodnjo dinamita. Danes je postopek izdelave eksplozivnih sredstev drugačen.

Aspirin je zdravilo, ki se uporablja za lajšanje bolečin in zniževanje telesne temperature.

Vsebuje acetilsalicilno kislino, ki je prav tako ester kompleksne sestave.

Poliester (polietilen tereftalat, PET) je eden najbolj razširjenih umetnih (sinteznih) polimerov, ki ima izjemne lastnosti in zato raznovrstno uporabo. Uporabljajo ga za izdelavo umetnih tekstilnih vlaken, za izdelavo embalaž (npr. plastenke gaziranih pijač, embalaže kozmetičnih izdelkov). PET je zelo obstojen in odporen na različne kemikalije, zato je v naravi težje razgradljiv. Z ustreznim ločevanjem embalaže omogočimo recikliranje le-te, del polimernih odpadkov pa sežgejo v sežigalnicah, pri čemer nastaja plin dioksin, ki sodi med najbolj toksične spojine.

Za danes je to vse. Skoraj vse. Ko končaš z delom, izdelek poslikaj in mi pošlji na že znani e-naslov.

Kemija je zakon. 😊

BIOLOGIJA 9

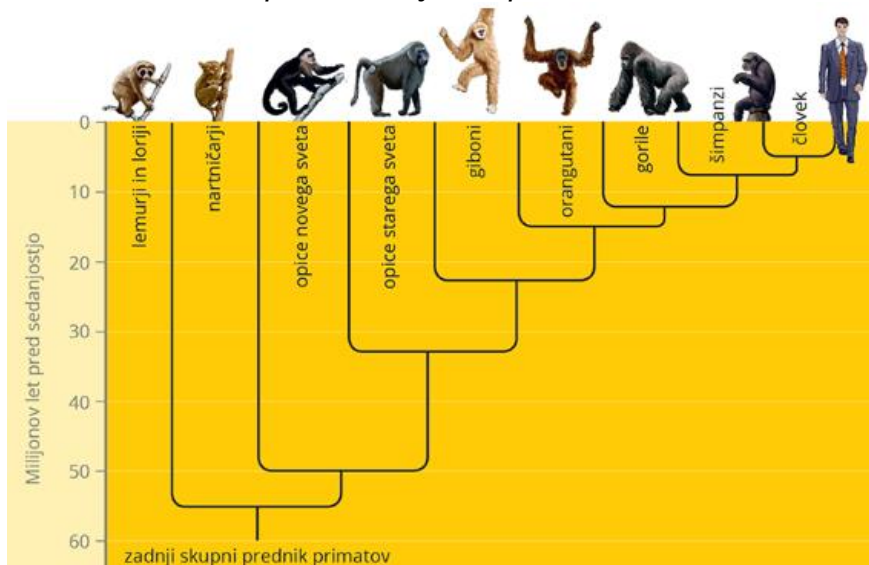
Poglavje: Evolucija – EVOLUCIJSKA ZGODOVINA PRIMATOV (U: str. 99)

Natančno preberi učno snov v učbeniku na strani 99.

→ Na povezavi <https://www.irokusplus.si/vsebine/irp-bio9/#78> si oglej kratka filma:

1. "Brihtni palci" in
2. Šimpanzi: najbližji sorodniki človeka.

→ Oglej si sorodstveno drevo primatov, kjer so prikazane le značilne živeče skupine.

→ Izpolni preglednico. Primerjaj in opiši razlike med človeku sorodnimi opicami in človekom.

Oglej si spodnje slike. Opazuj predstavljene značilnosti opic in jih vpiši v preglednico. Pomagaj si tudi z informacijami na spletu.

	Šimpanz in bonobo	Orangutan	Gorila
Socialno vedenje in skrb za mladiče			
Oblika okončin			
Telesne značilnosti			
Zobovje			
Uporaba orodja			

--	--	--	--

hoja šimpanza

hoja gorile

zobovje šimpanza

zobovje gorile
šimpanza

prednja okončina šimpanza

zadnja okončina

orangutan
mladičem

(Vir: <https://www.irokusplus.si/vsebine/irp-bio9/#79>)

skupina goril

samica z

→ Orangutani, gorile, šimpanzi, bonobo in ljudje imajo nekaj skupnih značilnosti.
Napiši, katere?